



עפ"ת 7548/01/22 - מדינת ישראל נגד מוראד עלאן

בית המשפט המחוזי בירושלים
בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 7548-01-22 מדינת ישראל נ' עלאן(עציר)
תיק חיצוני: 449794/2021

לפני כבוד השופט מרדכי כדורי
בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד נורית לנגנטל-שוורץ, שירה גרין
מפרקליטות מחוז ירושלים
נגד מוראד עלאן
ע"י ב"כ מוחמד חאג' יחיא
מטעם הסניגוריה הציבורית

פסק דין

1. לפניי ערעור על גזר דינו של בית המשפט לתעבורה (כב' השופט נ' מהנא, סגן נשיא) מיום 21/11/2021 שניתן בתיק פ"ל 11771-06-21 ובתיק תת"ע 5681-01-21.
2. המשיב הורשע על ידי בית המשפט קמא בעבירות הבאות: נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף, לפי סעיף 10(א) בפקודת התעבורה; שתי עבירות של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 בפקודת התעבורה; שתי עבירות של נהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2(א) בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970.
3. בכתבי האישום בהם המשיב הודה מפורטים שני אירועי עבירה, כדלהלן:
 - א. ביום 30/12/2019 המשיב נהג ברכב, למרות שביום 13/5/2019 הטיל עליו בית משפט פסילה מלנהוג למשך שנה.
 - ב. ביום 21/6/2021 המשיב נהג ברכב, למרות שביום 30/5/2021 פסל אותו בית משפט מלנהוג למשך שנה, ולמרות שביום 30/12/2020, בעת שנחקר תחת אזהרה, הודע לו כי ביום



2/6/2019 הוטלה עליו פסילה למשך תשעה חודשים על ידי בית משפט, בהיעדרו.

4. בטיעוניה לעונש ביקשה המערערת להטיל על המשיב, בין היתר, עונש פסילת רישיון נהיגה למשך עשר שנים לפחות. המערערת טענה, כי כיוון שבעברו של המשיב שתי הרשעות קודמות בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, מיום 2/1/2014 ומיום 30/5/2021, חל בעניינו סעיף 40א(א)(1) בפקודת התעבורה, ולכן על בית המשפט להטיל עליו פסילה למשך עשר שנים.

5. בית המשפט קמא קבע בגזר דינו, כי מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף 40א(ג)(1) בפקודת התעבורה, אשר בהתקיימם בית המשפט רשאי להטיל עונש פסילה קצר מעשר שנים. נקבע, כי יש בעונש המאסר בפועל שהוטל על המשיב לתקופה של חמישה חודשים כדי להבטיח שהוא לא ישוב ויסכן את הציבור בנהיגתו. בית המשפט קמא פירט עוד, כי המשיב הודה, נשוי ואב לארבעה, שוהה במעצר כחמישה חודשים וצירף את כלל התיקים התלויים ועומדים נגדו במטרה לפתוח דף חדש. עוד נקבע, כי העובדה שהמשיב עבר את העבירה הראשונה בסדרה של נהיגה בזמן פסילה, זו שבגינה חלה בעניינו הוראת סעיף 40א בפקודת התעבורה, בשנת 2013, מקהה את הצורך בעונש הפסילה המכביד המתבקש על ידי המערערת. לאור זאת קבע, כי עונש הפסילה יעמוד על 36 חודשים.

6. המערערת טוענת בערעור שהגישה, בתמצית, כי בניגוד לקביעתו של בית המשפט קמא, לא מתקיימים במקרה זה התנאים הקבועים בסעיף 40א(ג)(1) בפקודת התעבורה. ראשית, לא מתקיימות נסיבות מיוחדות. שנית, לנוכח עברו הפלילי והתעבורתי של המשיב והעובדה שאין בידו רישיון בתוקף, אין בסיס להנחה שלא יהיה בהמשך נהיגתו משום סכנה לציבור.

7. המשיב סומך את ידיו על גזר דינו של בית המשפט קמא. לעמדתו, בתמצית: עונש פסילת הרישיון הקבוע בסעיף 40א בפקודת התעבורה אינו עונש חובה, שכן לפי סעיף קטן ג' בית המשפט רשאי לגזור פסילה לתקופה קצרה יותר; בעניינו של המשיב מתקיימות נסיבות מיוחדות, שפורטו על ידי בית המשפט קמא לאחר ששקל את כלל השיקולים; לא הוצגה ראיה לכך שעברו התעבורתי של המשיב מלמד שבהמשך נהיגתו יש משום סכנה לציבור; העובדה שבמסגרת גזר הדין הוטל על המשיב לראשונה עונש של מאסר בפועל ועוד לתקופה ממושכת, משמשת גורם מרתיע עבורו שלא לחזור לעבור עבירה ולסכן את הציבור.

8. דין הערעור להתקבל.

9. סעיף 40א בפקודת התעבורה מצמצם את שיקול דעתו של בית המשפט, במטרה להרחיק מהכביש נהגים מסוכנים לתקופות ממושכות. עונש הפסילה הכבד שנקבע בו נועד לשקף את העמדה שלפיה קיים פסול מיוחד בכך שאדם לא נרתע מלהמשיך ולבצע עבירות תעבורה חמורות אף לאחר שנגזר דינו, ושבשל מועדותו נדרשת ענישה חמורה במיוחד כדי להרתיעו (רע"פ 5062/20 **מדינת ישראל נ' עודה**, פס' 16 לפסק הדין של השופט אלרון, 27/4/2021).



10. סעיף 40א(ג)(1) בפקודת התעבורה מסמיך את בית המשפט להטיל עונש פסילה לתקופה קצרה מתקופות הפסילה הקבועות בסעיף 40א(א) אם מתקיימות נסיבות מיוחדות, ובלבד ששוכנע כי אין בהמשך הנהיגה על ידי הנאשם משום סכנה לציבור.

11. הנסיבות שמנה בית המשפט קמא אינן "נסיבות מיוחדות", אלא נסיבות רגילות השבות ועולות בבתי המשפט כדבר שבשגרה. הכרה במצבו המשפחתי של נאשם, מעצרו עד תום ההליכים, הודאתו או צירוף תיקים על ידו כ"נסיבות מיוחדות" מעקרת מתוכן את תכליתה של הוראת סעיף 40א הנ"ל. גם העובדה שחלפו שמונה שנים מאז שהמשיב עבר את עבירת הנהיגה בפסילה הראשונה בסדרה לא יכולה להיחשב נסיבה מיוחדת, שעה שעל פי קביעת המחוקק השיקול הרלבנטי לבחינת תחולת הסעיף הוא פרק הזמן שחלף מאז הרשעת המערער, ופרק זמן זה עומד על עשר שנים. כך במיוחד בנוגע למשיב. העובדה שהוא נתפס נוהג בזמן פסילה שלוש פעמים בתוך פרק זמן של כשנתיים, מלמדת שלא היה בחלופה הזמן כדי להקהות את הצורך בהרתעתו.

12. אמנם, מועדותו של המשיב נוגעת לעבירה של נהיגה בזמן פסילה בלבד, במקרה זה ניתן לתהות ולשאול, מדוע יש בעונש של פסילת רישיון נהיגה לתקופה ממושכת כדי לסייע בהרתעתו? מה הבסיס להנחה כי מי שהוכיח שלא ניתן להרחיקו מהכביש כל עוד הדבר תלוי ברצונו הטוב (רע"פ 6115/06 **מדינת ישראל נ' אבו לבן**, 8/5/2007), יימנע מלחזור ולנהוג אם יוטל עליו עונש פסילה מכביד למשך עשר שנים? חוששני, כי ייאוש הנובע מאובדן התקווה לזכות ברישיון נהיגה בתוך פרק זמן נראה לעין עלול דווקא לגרום לאובדן ההרתעה, למחשבה ש"אין מה להפסיד", וכתוצאה מכך לריבוי מעשי עבירה. אולם, כיוון שמצוות המחוקק היא, אין לנו רשות להרהר אחריה.

יחד עם זאת אומר, מבלי שיהיה בכך כדי לקבוע מסמרות, כי יתכנו נסיבות בהן עונש כבד יותר מעונש של פסילת רישיון נהיגה יבטא טוב יותר את שיקול ההרתעה בנוגע למועדות הנוגעת לנהיגה בזמן פסילה בלבד. כך, עונש מאסר ממשי, שיש בו להבטיח שהנאשם לא ישוב וינהג בזמן פסילה, יתכן ויראה כנסיבה מיוחדת. אולם כפי שיפורט להלן, אין בעונש המאסר שהוטל על המשיב כדי להבטיח זאת.

13. לא ניתן לקבל את קביעתו של בית המשפט קמא, לפיה די בעונש המאסר שהוטל על המשיב כדי להניח את הדעת שאין בהמשך נהיגתו משום סכנה לציבור. שלא כפי שטען המשיב בתשובתו לערעור, אין מדובר במאסרו הראשון, וגם לא במאסרו הראשון לתקופה ממושכת. קודם להרשעתו האחרונה המשיב נדון לא פחות מחמש פעמים לעונשי מאסר בפועל, אחת מהן לתקופה של שבע שנים וחצי בשל עבירות ביטחון, שתיים מהן בשל עבירות קודמות של נהיגה בזמן פסילה ואחת מהן בשל נהיגה בקלות ראש והתנהגות הגורמת נזק. בית המשפט קמא לא נדרש בגזר דינו לעונשי המאסר הקודמים, ולא הבהיר מדוע יש בעונש המאסר הנוכחי שהוטל על המשיב כדי להבטיח שלא יהיה בנהיגתו כדי לסכן את הציבור, למרות שמספר עונשי מאסר שהוטלו עליו בעבר לא הועילו.

14. העולה מהאמור הוא שבמקרה שלפניי לא מתקיימים התנאים הקבועים בסעיף 40א(ג)(1) בפקודת



התעבורה.

לפיכך, הערעור מתקבל.

עונש הפסילה בפועל יעמוד על עשר שנים.

יתר חלקי גזר הדין יעמדו בעינם.

ניתן היום, י"א אדר ב' תשפ"ב, 14 מרץ 2022, בהעדר
הצדדים.